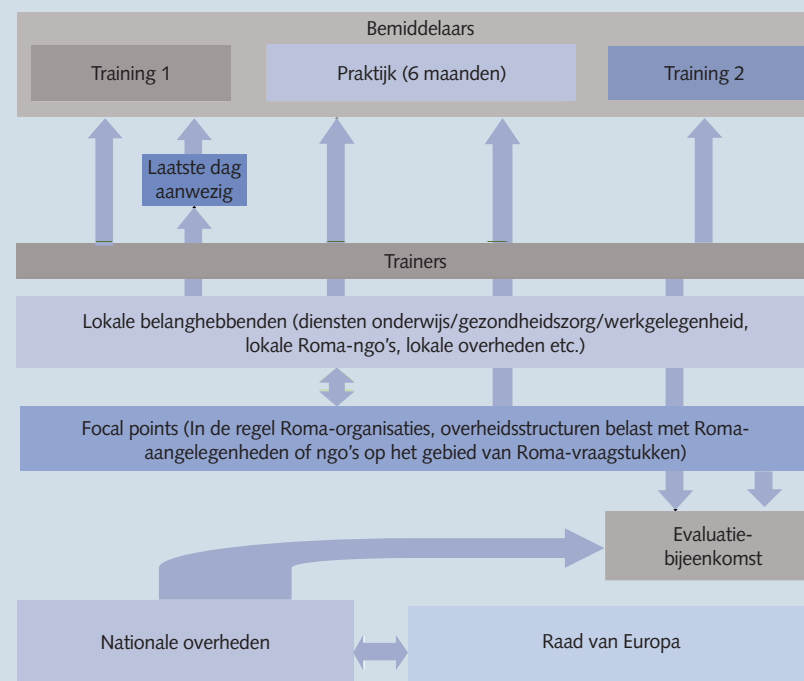

Bemiddelaars

- bouwen aan een relatie van vertrouwen en open communicatie met de vertegenwoordigers van partijen;
- proberen de situatie te begrijpen, zodat ze de respectievelijke gezichtspunten en de gronden voor meningen, gevoelens en handelen weer kunnen geven;
- creëren contact tussen de partijen door het waarborgen van doeltreffende communicatie;
- bespoedigen c.q. versterken de communicatie met, en de verhouding tussen Roma-gemeenschappen en overheidsinstanties (onderwijs, gezondheidszorg en werkgelegenheid)

Nationale Focal Points

- ondersteunen bemiddelaars met de uitvoering van hun praktische taken in de periode van zes maanden tussen beide trainingssessies;
- ondersteunen de Raad van Europa bij het monitoren;
- gebruiken het internetforum om informatie te delen met de pool van trainers, als hulp bij het organiseren van de trainingssessies;
- leveren feedback over de activiteiten in hun land gedurende de uitvoeringsfase.

Interculturele bemiddeling voor Roma-gemeenschappen (ROMED)

Een gezamenlijk initiatief van de Raad van Europa en de Europese Commissie

Het Romed-programma krijgt de genereuze financiële steun van de volgende regeringen: Albanië, Cyprus, Finland, Frankrijk, Duitsland, Servië en Spanje

Meer informatie nodig:
Raad van Europa
Team van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-generaal voor Roma-problematiek
F-67075 Strasbourg Cedex
www.coe.int/rom

Projectleider
Aurora Ailincăi
aurora.ailincai@coe.int

PREMS 270312 NLD

Funded by the European Union and the Council of Europe

Implemented by the Council of Europe

Uitgangspunten: feiten en uitdagingen

Bemiddeling (mediation) is een van de maatregelen die in heel Europa worden ingezet in de strijd tegen de ongelijke kansen van Roma bij toegang tot werk, gezondheidszorg en hoogwaardig onderwijs. Hierbij worden mensen met een Roma-achtergrond of mensen die goed bekend zijn met Roma-vraagstukken ingezet als bemiddelaars tussen Roma en overheidsinstanties.

► Uiteenlopende situaties en taken

Tussen landen onderling bestaan veel verschillen. Dit betreft zowel de situatie en de behoeften van Roma-gemeenschappen, de gebruikte terminologie als de mate waarin mediators professioneel worden opgeleid en getraind, en volgens welk functieprofiel. Een andere nieuwe uitdaging is de migratie van Roma naar andere landen.

► Doelgroepbepaling: een pragmatische benadering

Dit programma zal gebruikmaken van bemiddelaars met een Roma-achtergrond die waar nodig de taal spreken van de Roma-gemeenschap waarmee ze werken. Tot hun taken en verantwoordelijkheden behoort het bevorderen van communicatie tussen Roma en overheidsinstanties.

► Uitdagingen in de bemiddelingspraktijk

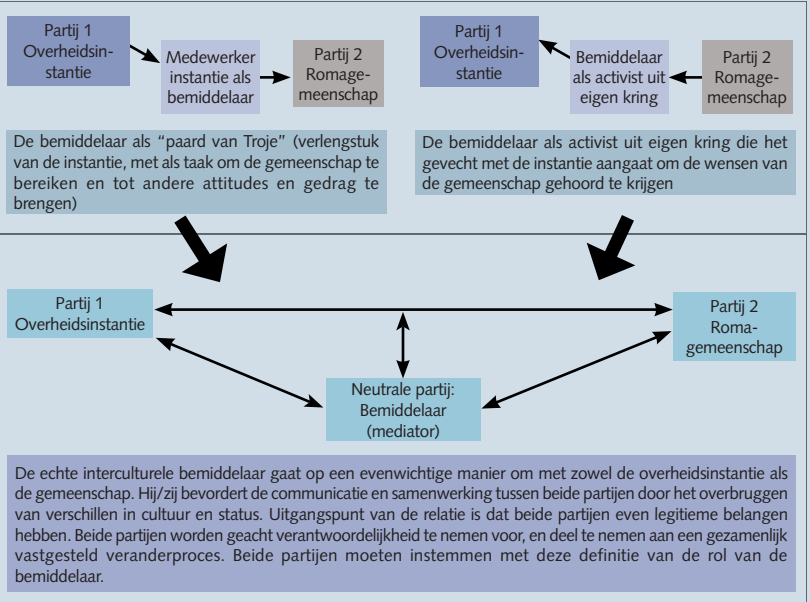
Bemiddeling heeft in het verleden al vaak tot belangrijke verbeteringen geleid. De doeltreffendheid ervan komt echter regelmatig onder druk te staan door o.a. een lage sociale status van bemiddelaars, een onzekere arbeidspositie, een afhankelijke positie (van het hoofd van een instantie dan wel de leiding van een gemeenschap) of het toewijzen van extra, onbelangrijke werkzaamheden die geen deel uitmaken van de functiebeschrijving. Daarenboven kunnen bemiddelaars worden gebruikt als excuus om directe contacten met de gemeenschap te mijden, of kan juist van ze verwacht worden dat ze volledige verantwoordelijkheid nemen voor het oplossen van problemen. Hun werkzaamheden zijn soms ad hoc en reactief, zonder noemenswaardige planning, consistente evaluatie of ondersteuning bij de uitvoering. Gevolg van deze factoren is dat succes in hoge mate afhankelijk is van de persoonlijke kwaliteiten van bemiddelaars en de individuele houding van het personeel van de instanties waar de bemiddelaar mee samenwerkt.

Hierbij kunnen drie benaderingen worden onderscheiden:

- Het “Paard van Troje” (de bemiddelaar is een verlengstuk van de instantie, met als taak om de gemeenschap te bereiken om deze tot andere attitudes en ander gedrag te brengen)
- De activist uit eigen kring (een vertegenwoordiger van de gemeenschap die bij de instantie vecht voor de rechten van de Roma);
- De echte interculturele bemiddelaar (goed bekend met de “gedragscodes” van de gemeenschap en de instantie; onpartijdig; gericht op het versterken van communicatie en samenwerking; gericht op het aanmoedigen van beide zijden om verantwoordelijkheid te nemen en actief bij veranderprocessen betrokken te zijn).

Dit programma richt zich op het stimuleren van de derde benadering: authentieke en doeltreffende interculturele bemiddeling.

Van “Paard van Troje” of activist uit eigen kring tot interculturele bemiddelaar

Doelstellingen zoals omschreven in de Verklaring van Straatsburg

In de Verklaring van Straatsburg, vastgesteld op een topontmoeting over Roma in oktober 2010, zijn vertegenwoordigers van de Lidstaten overeengekomen dat de Raad van Europa een **Europees trainingsprogramma voor Roma-bemiddelaars** dient uit te voeren. Doel van het programma is om bestaande trainingsprogramma's te combineren en om – in nauwe samenwerking met nationale en lokale overheden – op efficiëntere wijze gebruik te maken van de bestaande middelen, normen, werkwijzen, netwerken en infrastructuur van de Raad van Europa.

► **Hoofddoel van het ROMED-programma :**
is om het werk van bemiddelaars op gebied van onderwijs, gezondheidszorg en werkgelegenheid beter en efficiënter te maken als bijdrage aan een betere communicatie en samenwerking tussen Roma en overheidsinstellingen (scholen, zorginstellingen en arbeidsbureaus).

► **Doelstellingen van het ROMED-programma:**

- Het stimuleren van echte en doeltreffende interculturele bemiddeling;
- Het waarborgen dat deze een benadering volgt die is gebaseerd op rechten;
- Het ondersteunen van het werk van bemiddelaars, door hun instrumenten aan te reiken voor het plannen en uitvoeren van hun taken, die de deelname aan het democratisch proces aanmoedigen, die Roma-gemeenschappen in staat stellen om de eigen belangen te behartigen (empowerment) en die de mogelijkheden uitbreiden om overheidsinstanties aan te spreken op hun functioneren.

Het ROMED-programma is geen vervanging of herhaling van bestaande opleidingsprogramma's op lokaal of nationaal niveau. Het is een aanvullend programma dat extra instrumenten en werkwijzen biedt en bijdraagt aan de ontwikkeling van de basiscompetenties waarover alle bemiddelaars moeten beschikken. ROMED zal ook enkele landen ondersteuning bieden bij het opzetten van trainingsprogramma's.

► **Een kadercurriculum:**
het trainen zal plaatsvinden aan de hand van een curriculum dat sterk de nadruk legt op de praktijk en kan worden aangepast aan de specifieke opleidingsbehoeften van bemiddelaars, afhankelijk van de context, instanties en Roma-gemeenschappen waarmee ze werken.

► **Een Europese gedragscode voor bemiddelaars :**
Als leidraad voor het werk van bemiddelaars is een aantal grondbeginselen en normen bepaald, die een sleutelrol kunnen spelen in het beschermen van bemiddelaars tegen misbruik en het verbeteren van de geboden diensten. Een eerste concept is ontwikkeld aan de hand van ervaringen uit verschillende landen. Deze zal voor feedback worden voorgelegd aan de bemiddelaars die deelnemen aan de trainingen.

► **Een pool van trainers en Europese netwerken:**
Van 26 t/m 29 januari 2011 is in Straatsburg een eerste groep trainers getraind die na een open inschrijving uit de groep kandidaten waren geselecteerd. In elk land is een Brandpunt (Focal Point) gedefinieerd: een organisatie (waar mogelijk een Roma-organisatie met ervaring in het werken met bemiddelaars) die als contactorgaan fungeert. Een tweede groep trainers heeft van 14 t/m 17 maart 2012 een trainingscursus doorlopen.

► **De eerste groep begunstigde landen bestaat uit:**
Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Moldavië, Oekraïne, Roemenië, Servië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Turkije en de “Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië”. In 2012 zal het programma worden uitgebreid naar andere landen (Albanië, België, Portugal, de Russische Federatie en het Verenigd Koninkrijk). Ook zullen in de eerste groep landen vervolptrainingen worden geboden, mits hiervoor aanvullende financiering vrijkomt.

Trainingen in de praktijk

- **Eerste ronde (4 dagen).** Gedurende de laatste dag: **gezamenlijke activiteiten met plaatselijke belanghebbenden;**
- **Zes maanden praktijkervaring (de tijdens de training verworven inzichten en instrumenten worden in dagelijkse werkzaamheden toegepast).** Lokale belanghebbenden en Focal Points bieden ondersteuning;
- **Tweede ronde (3 dagen).** Tijdens de eerste dag word teruggekeken op de toepassing van het geleerde in de praktijk. Resultaten worden geanalyseerd; vervolg- en beleidsmaatregelen worden vastgesteld.

Rolverdeling tussen de betrokken partijen?

Raad van Europa
De Raad van Europa waarborgt de globale coördinatie van het programma via het Ondersteuningsteam van de Speciale Vertegenwoordiger van de Raad van Europa voor Roma-problematiek. Andere structuren van de Raad van Europa, zoals het Congres van Lokale en Regionale Overheden, bieden ondersteuning. Voor de training is een curriculum ontwikkeld; na overleg met deskundigen uit het veld is inmiddels een groep trainers geselecteerd en opgeleid. Om coördinatie en steun voor het programma te waarborgen, overlegt de Raad van Europa gedurende het gehele proces intensief met Roma-organisaties die op Europees niveau functioneren, en daarnaast met andere Europese en internationale organisaties. Enkel met de bijdrage van een breed scala aan belanghebbenden kan het programma succes boeken.

Nationale en lokale overheden

- vinden en selecteren de bemiddelaars die getraind gaan worden;
- dragen zorg voor de deelname van vertegenwoordigers van plaatselijke instanties gedurende de laatste dag van de eerste training en moedigen hen aan om bemiddelaars op lokaal niveau te ondersteunen;
- nemen deel aan de trainingsdag over bemiddelaars en overheden, waarbij wordt nagedacht over mogelijke beleidsmaatregelen.

Gezien het essentiële belang van de internationale mobiliteit van Roma in het werk van bemiddelaars, is grensoverschrijdende (bilaterale of multilaterale) samenwerking tussen organisaties in landen van origine en landen van bestemming een waardevol middel om steun en duurzame resultaten te bereiken.

Relevante instanties (gezondheidszorg, onderwijs, werkgelegenheid) op lokaal niveau

- nemen samen met de bemiddelaars deel aan de laatste dag van de eerste training;
- ondersteunen bemiddelaars bij het uitvoeren van praktische werkzaamheden, gebaseerd op de benadering die de Raad van Europa voorstaat;
- geven feedback over samenwerking aan de Focal Points.

Roma organisations

- ondersteunen de bemiddelaars bij het uitvoeren van werkzaamheden in de praktijk gedurende de periode van zes maanden tussen de twee trainingssessies, waarbij ze nauw samenwerken met het nationale Focal Point;
- ondersteunen de Raad van Europa in het vervolgproces, o.a. door het organiseren van studiebezoeken ;
- contribute to the evaluation process and to the identification of suggestions for policy adjustments.